

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การโอนและการเพิกถอนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัย
ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

กรมป่าไม้ได้มีหนังสือ ที่ ทส ๑๖๑๐.๒/๑๙๐๑๐ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลงความได้ว่า กรมป่าไม้ได้รับแจ้งจากว่าที่ร้อยตรีชนินทร์ โสภณมาศ ว่าประสงค์จะขออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่เดิมของนางพิมลสิริ สัตยพลสิษฐ์ (เดิมชื่อนางผานิต สัตยพันธ์) ที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ แต่ถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย ซึ่งกรมป่าไม้ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วสรุปความได้ดังนี้

๑. กรมป่าไม้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๐ (ซึ่งใช้บังคับในขณะอนุญาต) อนุญาตให้นางพิมลสิริ สัตยพลสิษฐ์ เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าสายคลองร่มเมือง ป่าสายควน และป่าเกาะอ้ายกลิ้ง ในท้องที่ตำบลบ่อหิน ตำบลเขาไม้แก้ว อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน เนื้อที่ ๓๐๐ ไร่ ๒ งาน ๖๒ ตารางวา ตั้งแต่วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

๒. นางพิมลสิริ สัตยพลสิษฐ์ ผู้ได้รับอนุญาต ถูกศาลพิพากษาให้ล้มละลาย เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ตามคำพิพากษาศาลล้มละลายกลาง คดีหมายเลขดำที่ ล.๑๔๒๗๐/๒๕๕๑ และคดีหมายเลขแดงที่ ล.๑๑๙/๒๕๕๒ และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ดำเนินการยึดทรัพย์สินเกี่ยวกับผลผลิตปาล์มในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตดังกล่าวเข้ามาอยู่ในกองทรัพย์สินของลูกหนี้ผู้ล้มละลาย โดยมีเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้จัดการทรัพย์สินดังกล่าว ปัจจุบันเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยังไม่ได้จำหน่ายสิทธิในการทำสวนปาล์มแต่อย่างใด

๓. ว่าที่ร้อยตรีชนินทร์ โสภณมาศ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของนางพิมลสิริ สัตยพลสิษฐ์ และเป็นผู้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย มีความประสงค์จะขออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่เดิมของนางพิมลสิริ สัตยพลสิษฐ์ ที่ได้รับอนุญาต

กรมป่าไม้ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การอนุญาตให้บุคคลเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ เป็นสิทธิเฉพาะตัวไม่อาจโอนสิทธิตามหนังสืออนุญาตได้ อีกทั้งการอนุญาตให้บุคคลใดเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตเดียวกันก็ไม่อาจกระทำได้ ดังนั้น การที่จะพิจารณาอนุญาตให้ว่าที่ร้อยตรีชนินทร์ โสภณมาศ เจ้าหนี้ของนางพิมลสิริฯ เข้าทำประโยชน์แทนนางพิมลสิริฯ ในขณะที่นางพิมลสิริฯ ได้รับอนุญาตอยู่จึงไม่อาจทำได้ จะต้องมีการเพิกถอนหนังสืออนุญาตของ

นางพิมลสิริฯ ก่อน จึงจะดำเนินการได้ ซึ่งจากการพิจารณาพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ แล้ว เห็นว่า เมื่อนางพิมลสิริฯ เป็นบุคคลล้มละลาย อำนาจในการจัดการทรัพย์สินของนางพิมลสิริฯ ลูกหนี้ จึงตกเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียว ตามนัยมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ แม้หากต่อมานางพิมลสิริฯ จะถูกปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมายนับแต่เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา ๓ ปี นับแต่วันที่ศาลได้พิพากษาให้ล้มละลายตามนัยมาตรา ๘๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน ก็มีผลเพียงให้นางพิมลสิริฯ พ้นจากการเป็นบุคคลล้มละลายและมีอำนาจในการจัดการทรัพย์สินหรือกิจการของตน ซึ่งได้มานับแต่วันที่ได้รับการปลดจากล้มละลายแล้วเท่านั้น แต่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยังคงมีอำนาจในการจัดการและรวบรวมทรัพย์สินของนางพิมลสิริฯ ซึ่งเป็นทรัพย์สินอันลูกหนี้มีอยู่ในเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลาย อีกทั้งนางพิมลสิริฯ ยังมีหน้าที่ช่วยเหลือในการจำหน่ายและแบ่งทรัพย์สินของตนซึ่งตกอยู่กับเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องการอีกด้วย ตามนัยมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าสิทธิในการทำสวนปาล์มในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเป็นทรัพย์สินที่มีอยู่ในวันที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของนางพิมลสิริฯ เด็ดขาด ถือได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่มีอยู่ในเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลาย ตามมาตรา ๑๐๙ (๑) ประกอบกับเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ยึดสิทธิในการทำสวนปาล์มในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตไว้ก่อนแล้ว จึงอยู่ในอำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่จะจัดการและรวบรวมเพื่อแบ่งแก่เจ้าหนี้ทั้งหลายในคดีล้มละลายต่อไป โดยนางพิมลสิริฯ ไม่มีสิทธิในการจัดการทรัพย์สินเกี่ยวกับสิทธิในการทำสวนปาล์มในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าวอีกต่อไป ซึ่งกรมป่าไม้เห็นว่าเมื่อพื้นที่ดังกล่าว นางพิมลสิริฯ ผู้ได้รับอนุญาตไม่มีอำนาจในการจัดการทรัพย์สินอีกต่อไป ดังนั้น เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ รัฐมนตรีจึงมีอำนาจเพิกถอนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติของนางพิมลสิริฯ ได้ ตามนัยมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ กรมป่าไม้จึงหารือว่า ความเห็นของกรมป่าไม้ดังกล่าวถูกต้องหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาประเด็นปัญหาข้อหารือของกรมป่าไม้ โดยมีผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมป่าไม้) และผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (กรมบังคับคดี) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้วมีความเห็นดังต่อไปนี้

กรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ และต่อมาถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย กรมป่าไม้จะสามารถเพิกถอนหนังสืออนุญาตที่ให้แก่บุคคลดังกล่าวโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ ได้หรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๑๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าสงวน

^๑ มาตรา ๑๔ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดยึดถือครอบครองทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ เก็บหาของป่า หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ เว้นแต่

(๑) ทำไม้หรือเก็บหาของป่าตามมาตรา ๑๕ เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๖ ทวิ หรือมาตรา ๑๖ ตรี กระทำการตามมาตรา ๑๗ ใช้ประโยชน์ตามมาตรา ๑๘ หรือกระทำการตามมาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๒๐

(๒) ทำไม้หวงห้ามหรือเก็บหาของป่าหวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

แห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้บัญญัติห้ามมิให้บุคคลใดยึดถือครอบครองทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามมาตรา ๑๖^๒ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาตินั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๑๐๑/๒๕๔๐^๓ ว่า การอนุญาตให้กระทำการใด ๆ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติเป็นข้อยกเว้นหลักการทั่วไป การพิจารณาในเรื่องเกี่ยวกับการอนุญาตจึงต้องพิจารณาอย่างเคร่งครัด ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ ไม่ได้กำหนดในเรื่องการโอนหนังสืออนุญาตให้บุคคลเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา ๑๖ ไว้ การอนุญาตให้บุคคลใดเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา ๑๖ จึงเป็นสิทธิเฉพาะตัวไม่อาจโอนกันได้ กรมป่าไม้จึงไม่สามารถพิจารณาโอนสิทธิตามหนังสืออนุญาตให้บุคคลเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา ๑๖ ให้แก่บุคคลอื่นได้ สำหรับการเพิกถอนการอนุญาตนั้น โดยที่พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้บัญญัติหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตไว้ โดยมาตรา ๒๗^๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้พักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตได้เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตหรือผู้แทนกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงหรือเงื่อนไขในใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาต และให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนคำสั่งพักใช้ดังกล่าวหรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาที่สั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ สำหรับการเพิกถอนใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาต มาตรา ๒๙^๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวบัญญัติให้

^๒ มาตรา ๑๖ อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจอนุญาตให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติคราวละไม่น้อยกว่าห้าปี แต่ไม่เกินสามสิบปี ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตเป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณจะอนุญาตโดยให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่เห็นสมควรก็ได้

(๒) การเข้าทำประโยชน์เกี่ยวกับการทำเหมืองแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่คราวละไม่เกินสิบปี โดยให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอรับใบอนุญาตเก็บหาของป่าและไม่ต้องเสียค่าภาคหลวงของป่าตามพระราชบัญญัตินี้สำหรับแร่ ดินขาว หรือหิน แล้วแต่กรณี

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด โดยอนุมัติรัฐมนตรี

^๓ บันทึก เรื่อง การโอนสิทธิหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

^๔ มาตรา ๒๗ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาต คนงานผู้รับจ้าง หรือผู้แทนของผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวง หรือเงื่อนไขในใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาต ซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ อันอาจเป็นการเสียหายอย่างร้ายแรง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้พักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตได้ มีกำหนดไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ออกคำสั่ง

คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนคำสั่งหรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาที่สั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร แต่ในกรณีที่คำสั่งเพิ่มระยะเวลาดังกล่าวนั้น จะเพิ่มได้ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

^๕ มาตรา ๒๙ ในกรณีที่มีการสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตแล้ว ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรก็ให้มีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตนั้นได้

รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตได้ในกรณีที่มีการสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตแล้ว และในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการหรือสาธารณประโยชน์ หรือเมื่อปรากฏว่าได้มีการอนุญาตไปโดยมิชอบ มาตรา ๓๐^๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนการอนุญาตรายหนึ่งรายใดทั้งหมดหรือบางส่วนตามใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตได้

ดังนั้น หากกรมป่าไม้ประสงค์จะเพิกถอนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา ๑๖ ของนางพิมลสิริฯ เพื่ออนุญาตให้ว่าที่ร้อยตรี ชรินทร์ โศภณมาศ เข้าทำประโยชน์แทนนางพิมลสิริฯ จะต้องเป็นกรณีที่ปรากฏว่า นางพิมลสิริฯ ผู้ได้รับอนุญาตได้กระทำความผิดตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๗ หรือเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๐ ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น แต่เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงตามที่หาหรือไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่านางพิมลสิริฯ ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในหนังสืออนุญาต เพียงแต่ถูกศาลสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลาย ซึ่งในระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๐ หรือฉบับที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ก็ไม่ได้กำหนดเป็นหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขว่าผู้ขอรับอนุญาตหรือผู้ได้รับอนุญาตจะต้องไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

สำหรับความเห็นของกรมป่าไม้ที่เห็นว่า เมื่อนางพิมลสิริฯ ผู้ได้รับอนุญาตเป็นบุคคลล้มละลายและไม่มีอำนาจในการจัดการทรัพย์สินในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ อันเป็นเหตุให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติของนางพิมลสิริฯ ได้ ตามนัยมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ นั้น เห็นว่า กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้นางพิมลสิริฯ เป็นบุคคลล้มละลาย แม้ว่าจะมีผลให้นางพิมลสิริฯ ไม่มีอำนาจจัดการทรัพย์สินและกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของตนได้ตามมาตรา ๒๒^๗ (๑) และมาตรา ๒๔^๘ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ แต่โดยที่สิทธิในการเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ เป็นสิทธิเฉพาะตัวไม่สามารถโอนกันได้ดังที่

^๖ มาตรา ๓๐ ในกรณีมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการหรือสาธารณประโยชน์ หรือเมื่อปรากฏว่าได้มีการอนุญาตไปโดยมิชอบ รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนการอนุญาตรายหนึ่งรายใดทั้งหมดหรือบางส่วนได้

ในกรณีมิใช่เป็นความผิดของผู้ถูกสั่งเพิกถอนการอนุญาตให้จ่ายค่าทดแทนด้วยจำนวนเงินอันเป็นธรรมแก่ผู้ถูกสั่งเพิกถอนการอนุญาตนั้น

^๗ มาตรา ๒๒ เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียวมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) จัดการและจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือกระทำการที่จำเป็นเพื่อให้กิจการของลูกหนี้ที่ค้างอยู่เสร็จสิ้นไป

(๒) เก็บรวบรวมและรับเงินหรือทรัพย์สินซึ่งจะตกได้แก่ลูกหนี้ หรือซึ่งลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับจากผู้อื่น

(๓) ประนีประนอมยอมความ หรือฟ้องร้อง หรือต่อสู้คดีใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้

^๘ มาตรา ๒๔ เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้ว ห้ามมิให้ลูกหนี้กระทำการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน หรือกิจการของตน เว้นแต่จะได้กระทำความตามคำสั่งหรือความเห็นชอบของศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้จัดการทรัพย์ หรือที่ประชุมเจ้าหนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

กล่าวมาแล้วข้างต้น สิทธิดังกล่าวจึงไม่ถือเป็นทรัพย์สินอันอาจแบ่งแก่เจ้าหนี้ในคดีล้มละลายตามมาตรา ๑๐๙^๙ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑ แต่ผลผลิตปาล์มในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ย่อมถือเป็นทรัพย์สินที่อาจแบ่งแก่เจ้าหนี้ในคดีล้มละลายตามมาตรา ๑๐๙ (๑) อีกทั้งการที่ลูกหนี้ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ลูกหนี้ยังสามารถกระทำการกิจการของตนได้หากได้ขอความเห็นชอบจากศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือที่ประชุมเจ้าหนี้ แล้วแต่กรณี ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลายฯ ดังนั้น เมื่อสิทธิในการเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติไม่สามารถโอนกันได้และยังไม่ถูกเพิกถอน และหากศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือที่ประชุมเจ้าหนี้เห็นสมควร ก็อาจมีคำสั่งให้นางพิมลสิริฯ เข้าทำกิจการสวนปาล์มเพื่อนำผลผลิตซึ่งเป็นทรัพย์สินที่เกิดขึ้นมาแบ่งชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ล้มละลายได้ กรณีจึงยังไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ เว้นแต่กรมป่าไม้จะเห็นว่าการสั่งเพิกถอนการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติของนางพิมลสิริฯ เป็นกรณีที่มีความจำเป็นและจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการหรือสาธารณประโยชน์โดยรวม

(นายอัษฎพร จารุจินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๕๔

^๙ มาตรา ๑๐๙ ทรัพย์สินดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นทรัพย์สินในคดีล้มละลายอันอาจแบ่งแก่เจ้าหนี้ได้

(๑) ทรัพย์สินทั้งหลายอันลูกหนี้มีอยู่ในเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลาย รวมทั้งสิทธิเรียกร้องเหนือทรัพย์สินของบุคคลอื่น เว้นแต่

ก. เครื่องใช้สอยส่วนตัวอันจำเป็นแก่การดำรงชีพ ซึ่งลูกหนี้รวมทั้งคู่สมรสและบุตรผู้เยาว์ของลูกหนี้ จำเป็นต้องใช้ตามสมควรแก่ฐานะรูป และ

ข. สัตว์ พืชพันธุ์ เครื่องมือและสิ่งของสำหรับการประกอบอาชีพของลูกหนี้ ราคารวมกันไม่เกินหนึ่งแสนบาท

(๒) ทรัพย์สินซึ่งลูกหนี้ได้มาภายหลังเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลายจนถึงเวลาปลดจากล้มละลาย

(๓) สิ่งของซึ่งอยู่ในครอบครองหรืออำนาจสั่งการหรือสั่งจำหน่ายของลูกหนี้ในทางการค้าหรือธุรกิจของลูกหนี้ ด้วยความยินยอมของเจ้าของอันแท้จริง โดยพฤติการณ์ซึ่งทำให้เห็นว่าลูกหนี้เป็นเจ้าของ ในขณะที่มีการขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย